

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Att. Lars Gavelin
103 33 Stockholm

Betänkandet Värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, Ds 2015:2

(Fi2014/4584)

Sammanfattning

Bolagsverket är positivt till förslaget att avstämningsbolag ska anmäla för registrering i aktiebolagsregistret vilken eller vilka värdepapperscentraler som bolaget har anlitat och, i förekommande fall, vilken värdepapperscentral som ansvarar för aktieboken.

Verket anser att det är oklart om det kan anlitas en eller flera värdepapperscentraler att ansvara för aktieboken, och för det fall flera ska kunna anlitas så ifrågasätter verket lämpligheten i det.

Bolagsverket vill betona vikten av att de uppgifter som verket ska registrera i enlighet med förslaget är aktuella, och att förändringar i dessa uppgifter genast måste anmälas till Bolagsverket. Detta eftersom Bolagsverket i egenskap av registerförande myndighet är skyldigt att tillhandahålla allmänheten korrekt information om innehållet i verkets register.

Bolagsverket efterlyser tydligare regler kring Finansinspektionens beslut om att entlediga funktionärer i värdepapperscentralerna beträffande registreringen av samma uppgifter hos Bolagsverket.

Bolagsverket ställer frågan om även Bolagsverket bör notera att ett företag fått tillstånd av Finansinspektionen att vara värdepapperscentral.

Allmänna synpunkter

Bolagsverket har ingenting att erinra mot att termen central värdepappersförvarare ersätts med termen värdepapperscentral.

Bolagsverket har inte heller något att erinra mot att lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument (kontoföringslagen) ändras till lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument.

Bolagsverket är positivt till att Finansinspektionen ska vara den behöriga myndigheten för utövande av tillsyn av värdepapperscentraler.

Bolagsverket har inget att erinra mot den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande.

2 Lagförslag

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument
I 7 kap. 2 § första stycket, näst sista meningen, borde rimligen begreppet central värdepappersförvarare bytas ut mot värdepapperscentral.

2.18 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Bolagsverket anser att det inte tydligt framgår av promemorian om ett aktiebolag ska kunna anlita en eller flera värdepapperscentraler för förändring av aktieboken. Den föreslagna lydelsen av 5 kap. 12 a § aktiebolagslagen (2005:551) indikerar att det endast kan vara en eftersom lagtexten anger ”vilken värdepapperscentral”. I sista stycket i ingressen till kapitel 7.5 står det ”vilken eller vilka värdepapperscentraler som bolaget har anlitat”. På s. 169 i kapitel 7.5 står det ”vilken värdepapperscentral”. Av författningskommentaren till 5 kap. 12 a § aktiebolagslagen kan utläsas att paragrafen innebär att ett avstämningsbolag är skyldigt att anmäla för registrering vilken eller vilka värdepapperscentraler som bolaget har anlitat för registreringen av aktierna i bolaget respektive för förändring av aktieboken.

Om ett och samma bolag ska kunna överlåta ansvaret att föra bolagets aktiebok på flera värdepapperscentraler bör ordet *vilken* i 5 kap. 12 a § sista meningen aktiebolagslagen ändras till *vilken eller vilka*, anser Bolagsverket.

7 Avstämningsregister, avstämningskonton och avstämningsbolag

7.5 Ansvaret för aktieboken och vissa bolagshändelser i avstämningsbolag

Som Bolagsverket har nämnt ovan anser verket att det inte framgår tydligt om en eller flera värdepapperscentraler kan ha ansvaret för ett aktiebolags aktiebok. Bolagsverket har visserligen förståelse för att det ska finnas en valfrihet för bolagen att kunna anlita flera olika värdepapperscentraler för att utföra olika typer av tjänster. Att däremot låta flera olika värdepapperscentraler föra ett bolags aktiebok föranleder åtminstone för Bolagsverkets del många frågetecken. Om flera olika värdepapperscentraler ska ansvara för bolagets aktiebok finns en risk att aktieboken kan innehålla olika uppgifter, enligt Bolagsverket.

En annan fråga är om bestämmelsen om aktieägarsammanställningen över aktieägare med mer än 500 förvaltarregistrerade aktier i 3 kap. 13 § kontoföringslagen skulle kunna kringgå om aktieboken är uppdelad mellan flera aktörer. Därutöver är frågor om ansvar viktiga menar Bolagsverket, och blir särskilt angelägna om ansvaret för aktieboken är

uppdelad mellan flera värdepapperscentraler. Det framgår förvisso av förslaget att t.ex. bestämmelser om skadestånd i 7 kap. 2 och 5 §§ kontoföringslagen ska gälla även fortsättningsvis, vilket bland annat innebär att en skadelidande ägare av ett finansiellt instrument alltid ska kunna vända sig till värdepapperscentralen som ansvarar solidariskt med det kontoförande institutet för skador upp till fem miljoner kronor för varje skadefall. Om dock ansvaret för aktieboken kan delas mellan flera värdepapperscentraler kan bestämmelserna om skadestånd möjligen behöva ses över, menar Bolagsverket.

Bolagsverket är positivt till förslaget att bolaget måste anmäla för registrering i aktiebolagsregistret vilken eller vilka värdepapperscentraler som bolaget har anlitat samt vilka som ska ansvara för aktieboken, och som innebär att vem som helst enkelt ska kunna få reda på vart den ska vända sig för att få information.

Bolagsverket utgår ifrån att det kommer att regleras närmare vilka handlingar som bolaget ska skicka in vid en registrering av vilken eller vilka värdepapperscentraler som bolaget anlitat. En fundering från Bolagsverkets sida är om verket ska göra några särskilda kontroller i samband med dessa ärenden. En sådan kontroll skulle kunna vara att den anmälda värdepapperscentralen finns införd i det register som ska upprättas och som framgår av artikel 21.3 i EU-förordningen (EU) nr 909/2014.

Det är, som tidigare sagts, bra att bolaget är skyldigt att anmäla för registrering i aktiebolagsregistret vilken värdepapperscentral som ansvarar för aktieboken, om ett sådant avtal har ingåtts. Bolagsverket skulle även önska, förutom den föreslagna bestämmelsen i 5 kap. 12 a § aktiebolagslagen om att bolaget ska anmäla vilken eller vilka värdepapperscentraler som anlitats, att Bolagsverket fick underrättelse om förändringar beträffande val av värdepapperscentral, exempelvis om avtalet av någon anledning har upphört att gälla. Detta skulle kunna ske genom en underrättelse från Finansinspektionen om ett sådant lagakraftvunnet beslut.

8 Auktorisation, tillsyn och rapportering om missförhållanden

8.3 Auktorisation av värdepapperscentraler

Finansinspektionen är den behöriga myndighet som ska pröva ansökan om auktorisation av värdepapperscentraler i Sverige, vilket Bolagsverket är positivt till. Bolagsverket anser dock att det vore värdefullt att även Bolagsverket noterar i sitt register att ett företag har fått tillstånd att vara värdepapperscentral.

En sådan notering skulle i så fall kunna ske genom att Finansinspektionen, och gärna tillsynsmyndigheter i andra länder, underrättar Bolagsverket om detta, liksom eventuella förändringar som sker i en sådan värdepapperscentral. Bolagsverket är medvetet om att verket inte är att betrakta som en s.k. relevant myndighet i enlighet med EU-förordningen, men vill dock betona sin roll som viktig samarbetspartner för svenska företag i sin egenskap av registreringsmyndighet.

I de fall en värdepapperscentral har förlorat sin auktorisation och Bolagsverket har uppgift om att den värdepapperscentralen är auktoriserad anser Bolagsverket att det är viktigt att

det finns reglerat att Bolagsverket ska underrättas om detta, i de fall ett sådant beslut har påverkan på verkets register. Bolagsverkets aktiebolagsregister ska ju så långt som möjligt innehålla aktuell och korrekt information.

9 Ingripanden och sanktioner

9.7.6 Förbud mot att utföra ledningsuppgifter i värdepapperscentralen eller i ett utsett kreditinstitut

Det följer av 9 kap. 11 § kontoföringslagen att Finansinspektionen i vissa fall får besluta att en viss person inte får vara styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem i värdepapperscentralen. Det framgår inte av förslaget om dessa ingripande beslut mot styrelsefunktionärer ska föranleda några registreringsåtgärder hos Bolagsverket. Bolagsverket anser dock att ett sådant beslut måste leda till en ändring av den registrerade styrelsen och ska, om det rör ett svenskt aktiebolag, i så fall anmälas till Bolagsverket. En sådan anmälningsskyldighet måste framgå av lag.

15 Förslagets konsekvenser

15.5 Konsekvenser för det allmänna

Bolagsverket

Som promemorian nämner kommer förslaget att medföra vissa systemtekniska ändringar i aktiebolagsregistret, vilket medför kostnader för verket. Det är dock i nuläget svårt för verket att veta exakt hur stor den kostnaden kan komma att bli.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Bränström. I den slutliga handläggningen har direktören Inga Otmalm och chefsjuristen Peter Källenfors deltagit. Föredragande har varit avdelningsjuristerna Elisabeth Lagerqvist och Lena Göransson Norrsjö.

Annika Bränström

Elisabeth Lagerqvist

Lena Göransson Norrsjö